

Sáringer Gyula akadémikus, országgyűlési képviselő szoboravatására

Tisztelt Ünneplő Gyülekezet, Hölgyeim és Uraim!

Azért gyűltünk ma itt össze, hogy Sáringer Gyula akadémikus, országgyűlési képviselő, a hazai kísérletes rovartan egyik megalapítója, Gyuszi Bátyám szobrát felavassuk.

Sáringer Gyula 1928 december 2-án született, Magyarszerdahelyen. Neveltetését meghatározta a családi háttér: a kántortanító édesapa és a keresztény család. Középiskolai tanulmányait a kaposvári Sonssich Pál Állami Gimnáziumban végezte, és dacára annak, hogy itt rendkívül alapos humán képzést kapott, mégis a mezőgazdasági egyetemet választotta. A Magyar Agrártudományi Egyetem Budapesti Osztályára nyert felvételt, majd 3 évet Budapesten, 1 évet Gödöllőn járt. Ezek alatt az évek alatt Manninger Gusztáv Adolf volt az, aki a rovartan irányába terelte figyelmét. Az agrármérnöki oklevelet 1951-ben kapta meg. Ekkor azonban már olyanok voltak a politikai viszonyok, hogy Manninger Gusztáv Adolf meghívása az egyetem Növényvédelmi Állattani Tanszékére már nem volt elegendő a személyzeti vezető elutasító határozatával szemben. Az 1945-ben leventeként munkaszolgálatra Németországba hurcolt, - és onnan csodával határos módon visszatért - „káder“ múltja elegendő volt, hogy bélyeget süssön rá: „Maga nyugatos volt, emberekkel maga nem foglalkozhat...“. Így az egyetemi oktatói pálya helyett, ismét csak Manninger Gusztáv Adolf közbenjárására, a Növényvédelmi Kutatóintézetbe került.

Első kutatási témája Jermy Tibor akadémikussal a burgonyabogár életmódjának feltárása volt, ez a kártevő akkoriban jelent meg új jövevényként Magyarországon. Másik fontos kutatási témaként a kabócák taxonómiájának vizsgálatát végezte.

A későbbiekben nemzetközi elismerésre tett szert a rovarok nyugalmi állapotainak, diapauzájának kutatásában, eredményeiről több száz szakkikkben, könyvfejezetben, könyvben adott számot, megszerezte a kandidátusi és az akadémiai doktori fokozatokat is.

A Növényvédelmi Kutatóintézet Keszthelyi Laboratóriumát azonban 1978-ban megszüntették. Ekkor Romány Pál akkori miniszter Sáringer Gyulát a Keszthelyi Agrártudományi Egyetem Növényvédelmi Intézetébe helyezte át. Oktató továbbra sem lehetett, az ottani kutatócsoportba került. Szinte a semmiből kellett megteremtenie a kísérletes kutatás feltételeit, ami 1983-ra sikerült.

Időközben a Balatoni Intéző Bizottság Sáringer professzort kérte fel, hogy kutatócsoportot állítson össze, amelynek feladata a csipőszúnyogok ellen végzett védekezés hatékonyságának vizsgálata volt. Ez a kutatócsoport 2002-ig működött Sáringer Gyula vezetése alatt. Sikertelenül próbáltak ki egy olyan, környezetkímélő védekezési módszert, amely alacsony szinten tartja a csipőszúnyog populációk egyedszámát, és környezeti veszélye is lényegesen kisebb, mint a korábban használt technológiáké.

Sáringer Gyula 1988-ban töltötte be hatvanadik életévét. Egy épp futó OTKA pályázatnak köszönhető, hogy nem nyugdíjazták, aktív kutató maradhatott 1990 végéig. Akadémiai levelező taggá választották 1990-ben, majd rendes taggá 1995-ben. 1993-ban választották meg a Pannon Agrártudományi Egyetem rektorának. Az 1998-as országgyűlési választásokon a FIDESZ MPP Zala megyei listájáról országgyűlési képviselő lett. 2002-ben visszatért az egyetemre, és emeritus professzorként tevékenykedett tovább elhunytáig.

Sáringer Gyulának rendkívül sokat köszönhet a magyar növényvédő társadalom, a magyar tudomány. Rendkívüli hatását mi sem mutatja jobban, minthogy mind a mai napig azokat az ő általa tervezettek alapján, a keszthelyi asztalos bácsi által ácsolt fotoboxokat - melyek a keszthelyi labor felszámolásával Julianna majorba kerültek - használjuk a rovarviselkedési vizsgálatokban, hiszen segítségükkel, fordított fotoperiódus beállításával, az éjszaka aktív fajok könnyen megfigyelhetővé válnak.

Habár „hivatalosan“ hosszú ideig nem lehetett egyetemi oktató, a fiatal kutatók előmenetelét azonban figyelemmel kísérte és sokrétűen elősegítette. Mi bizonyíthatná jobban ezt, mint Sáringer Gyula saját szavai, melyekkel egy 2004-es interjúban intelmeit intézte a fiatalokhoz:

„...Már fiatalon használják ki maximálisan a tehetségük adta lehetőségeket. Feltétlenül szükséges, hogy az angol, német vagy francia nyelvben járatosak legyenek...

...Legyenek szerények, ne akarjanak rövid időn belül mindent: autót, külföldi turistautat, hifi tornyot, videokamerát stb. Viszont számítógépet minél előbb szerezzenek be, mert azzal kinyílik előttük a világ...

...A 30 éves koruk előtti családalapítást se hagyják ki, mert rohamos mértékben csökken a magyar népesség lélekszáma...

...Neveljenek gyermekeket, mégpedig a keresztyén/keresztény értékekre alapozva...

...Legyenek szolidárisak a szegényekkel, a fogyatékosokkal és az öregekkel. Sokféle formában lehet ma a szolidaritást kifejezni...

...Válogassák meg olvasmányaikat. Ma nincs olyan sok ideje senkinek, hogy limonádé olvasásával töltse drága idejét. Csak szellemóriások műveit érdemes olvasni. Szerencse, hogy nagy választék van mind a magyar, mind a külföldi szerzők munkáiból. Magyar szerzők közül

feltétlenül ajánlom a XX. század egyik legnagyobb szellemének, Németh Lászlónak az írásait...”

Gyuszi Bátyám e veretes gondolataival zárom beszédemet. Ahogy őt ismerem, egy halvány félmosollyal nyugtázná, hogy a kísérleti objektum, a burgonyabogár évtizedekkel korábban kapott szobrot, mint a bogarat kutató tudós. Ezt a hiányt ma bepótolhatjuk.

Tóth Miklós akadémikus